

**СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ҐРУНТІВ ВІД ЕРОЗІЇ»**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство	
Спеціальність	205 «Лісове господарство»	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект	Курсовий проект	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки, курс	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	30	10
Практичні, семінарські заняття	20	10
Лабораторні заняття	-	-
Індивідуальні заняття	-	-
Самостійна робота	100	130
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	5 год.	

Викладач курсу

Контактна інформація

Соваков Олександр Вікторович, к. с.-г. наук, доцент, заступник директора ННІ лісового і садово-паркового господарства кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій, корпус 1, к. 117, тел. 527-85-28, e-mail: sovakov@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2140>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни полягає в Професійна підготовка фахівців в галузі комплексного (системного) захисту ґрунтів, сільськогосподарських культур та інших угідь (з урахуванням ґрунтово-кліматичних зон) від ерозії, дефляції і шкідливих природно-кліматичних явищ.

Завдання дисципліни полягає в застосування на практиці знань з теорії ерозійних процесів (дисципліна «Ерозієзнавство»), урахування впливу антропогенного фактору на їх проявлення, необхідність впровадження обґрунтованих систем протиерозійних заходів, зональність їх застосування, розробку і впровадження конкретних протиерозійних систем в напрямку: регіон – цілий водозбір – господарство – схил, кожний гектар (ділянка) землі, урахування вітчизняного і світового досвіду.

За результатами вивчення Системи захисту ґрунтів від ерозії студент повинен:

знати – складові частини протиерозійної системи; різні конкретні засоби і прийоми захисту ґрунтів від ерозії, дефляції та інших шкідливих природно-кліматичних явищ; особливості зонального їх застосування (Полісся – Лісостеп – Степ – гірські райони); важливість вибору таких заходів, поєднання яких дає максимальну ефективність

вміти – проектувати систему протиерозійних заходів з урахуванням географічного (зонального) принципу ерозійної проблеми; застосовувати систему ґрунтозахисного землеробства диференційовано для кожного водозбору, сівозміни, окремого схилу і навіть кожного гектара (ділянки) землі; знаходити оптимальне співвідношення між елементами і ланками системи протиерозійних заходів для даного регіону.

Навчальна дисципліна забезпечує формування компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складені задачі і проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти;

СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.

Програмні результати навчання (РН)

РН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства;

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень;

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності;

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів;

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології;

РН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні роботи/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
3 семестр				
Модуль 1. Фізичні закони ерозійних процесів				50
Тема 1 «Систем захисту ґрунтів від ерозії». Місце і роль дисципліни в системі підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності «Лісове господарство»	2/2/10	<p>Знати класифікації території за ерозійними процесами, фізичний вплив водної та вітрової ерозії, особливості використання лісової та трав'яної для запобіганням ерозії, методи дослідження еродованих ґрунтів</p> <p>Вміти на основі знання про фізичні процеси різних видів ерозії здійснювати її моделювання та прогнозування.</p> <p>Використовувати сучасне лабораторне обладнання та прилади для дослідження фізичних процесів ерозії.</p>	<p><i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).</p> <p><i>Виконання та задача лабораторної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).</p> <p><i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).</p> <p><i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).</p>	<p><i>Виконання та задача лабораторних робіт</i> – зараховано.</p> <p><i>Модульна тестова робота</i> в eLearn.</p> <p><i>Самостійна робота</i> – згідно з журналом оцінювання в eLearn.</p>
Тема 2 Диференціація території відповідно до ерозійних процесів	2/2/10			
Тема 3 Теоретичні аспекти водної ерозії	4/2/10			
Тема 4 Фізика процесу дефляції	4/2/10			
Тема 5 Фізика процесу дефляції	2/2/10			
Тема 6 Методи дослідження еродованих ґрунтів	4/2/10			
Модуль 2. Теоретичні засади ефективного впливу захисних насаджень				50
Тема 7. Законодавче та нормативне забезпечення охорони ґрунтів від ерозії. Сучасний стан захисних лісових насаджень	4/2/10	<p>Знати основні нормативні документи, що регламентують створення, догляд, охорону захисних лісових насаджень; методики дослідження швидкості вітру, снігонакопичення, аналізу ґрунтових властивостей та врожайності сільськогосподарських культур</p> <p>Вміти на основі методик моделювати вплив захисних насаджень на прилеглі поля, здійснювати проектні рішення щодо покращення їхнього впливу</p>	<p><i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).</p> <p><i>Виконання та задача лабораторної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).</p> <p><i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).</p>	<p><i>Виконання та задача лабораторних робіт</i> – зараховано.</p> <p><i>Модульна тестова робота</i> в eLearn.</p> <p><i>Самостійна робота</i> – згідно з журналом оцінювання в eLearn.</p>
Тема 8. Лісівничий догляд за лісовими смугами	4/2/10			
Тема 9. Методики проведення досліджень швидкості вітру та	2/2/10			

снігонакопичення в полежахисних захисних лісових насадженнях		Використовувати сучасне лабораторне обладнання та прилади для дослідження складу, будови та властивостей захисних лісових насаджень	Підготовка та написання модульної контрольної роботи (тестова - в eLearn).	
Тема 10. Методи проведення та аналізу ґрунтових досліджень в полежахисних захисних лісових насадженнях	4/2/10			
Можливість отримання додаткових балів:	Додаткові бали можна отримати за підготовку доповіді та участь в студентській конференції			до 10 балів
<i>Всього за 3 семестр</i>	<i>30/20/100</i>	-	-	70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Студент повинен здавати усі роботи в заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використанні мобільних девайсів, додаткової літератури під час модульних контрольних робіт, заліків та екзаменів заборонено. Письмові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та лабораторних занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем або в он-лайн формі. Пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами в лабораторії кафедри.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендована література для вивчення курсу

Базова

1. Лісові меліорації: підручник. / Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Малюга В.М., Дударець С.М., Соваков О.В. К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2022. 310 с.

2. Лісові меліорації: підручник. За ред. В.Ю. Юхновського. К.: Аграрна освіта, 2010. 282 с.

3. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Соваков О.В. Методичні вказівки до виконання курсового проекту студентами освітньо-кваліфікаційного рівня – «Магістр» з дисципліни «Системи захисту ґрунтів від ерозії». К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2014. 42 с.

4. Про затвердження Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення. Постанова КМУ від 22 липня 2020 року, № 650. Київ.

5. Про меліорацію земель :Закон України від 14.01.2000. № 1389-XIV.

6. Про схвалення концепції розвитку агролісомеліорації в Україні : Розпорядження КМУ від 18 вересня 2013 року, № 725-р. Київ.

7. Про охорону земель : Закон України. Відомості ВРУ, 2003, № 39, ст. 349

Додаткова

1. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти К. : Інститут аграрної економіки., 2003. 273 с.

2. Довідник з агролісомеліорації / за ред. Пастернака П.С. К. : Урожай, 1988. 288 с.

